

Etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 18/3788-1
Saksbehandler: Stian Haugen
Dato: 27.02.2018

Høring - Pakkeforløp gravide og rusmidler

HelseDirektoratet fikk i 2016 oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) å utarbeide Pakkeforløp for psykisk helse og rus. Dette er et utviklingsarbeid basert på samarbeid med brukere og fagmiljø i alle deler av helse- og omsorgstjenesten, samt andre aktuelle aktører.

Mål for pakkeforløpene

- Økt brukermedvirkning og brukertilfredshet
- Sammenhengende og koordinerte pasientforløp
- Unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging
- Likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor
- Bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner

Pakkeforløp skal bidra til økt fokus på pasientens ressurser, bedre samhandling og likeverdig behandling.

Pakkeforløp innebærer å etablere nasjonale, normgivende forløp for utredning og behandling. Forløpene skal bygge på nasjonale og internasjonale faglige retningslinjer og veiledere der disse finnes, alternativt på best tilgjengelig kunnskap og faglig konsensus.

HelseDirektoratet har opprettet tverrfaglige arbeidsgrupper som utarbeider utkast til pakkeforløpene.

Pakkeforløp for gravide og rusmidler

Pakkeforløp for gravide som bruker/har brukt alkohol, vanedannende legemidler og/eller illegale rusmidler sendes nå på høring.

Høringsfristen er 1. juni 2018

Lenke til høringen: <https://helseDirektoratet.no/horinger/pakkeforlop-for-psykisk-helse-og-rus-horing>

Spesifikke mål for dette pakkeforløpet:

- Nå frem til å tilby oppfølging til flere kvinner som bruker/har brukt rusmidler og vanedannende legemidler i svangerskapet
- God ivaretagelse av fosteret og kvinnen
- Forebygge/minimere eventuelle fosterskadelige effekter av rusmidler/legemidler
- Sette den gravide i stand til å ta vare på barnet og forberede seg på foreldrerollen

HelseDirektoratet

Avdeling psykisk helse og rus

Stian Haugen, tlf.: +4724163094

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helseDirektoratet.no

- Videreføring i pakkeforløp for familier med rusproblematikk og spebarn/små barn

Forløpet skal tilpasses hver enkelt kvinnes situasjon, ønsker og behov, samt hensynet til fosteret. God informasjon og forutsigbarhet for den gravide og partner/pårørende skal sikres gjennom hele forløpet.

Dette er et pakkeforløp for to individer, både fosteret og den gravide. De er uløselig knyttet sammen i graviditeten. Forløpet tar utgangspunkt i at alle kvinner ønsker den beste starten for sitt ufødte barn, men de gravide i dette pakkeforløpet vil ofte trenge økt oppfølging og eventuelt behandling.

Høring og implementering av pakkeforløpene

De tre første pakkeforløpene var på høring frem til 1. oktober:

- Pakkeforløp for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)
- Pakkeforløp for utredning av psykiske lidelser, voksne
- Pakkeforløp for utredning av psykiske lidelser, barn og unge

De neste fem pakkeforløpene er for tiden på høring. Høringsfristen er 1. april:

- Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, voksne
- Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, barn og unge
- Pakkeforløp for psykoselidelser, inkludert debuterende psykose
- Pakkeforløp for spiseforstyrrelser, barn og unge
- Pakkeforløp for tvangslidelser

Pakkeforløpene sendes ut for implementering september 2018.

Vennlig hilsen

Gitte Huus e.f.
Avdelingsdirektør

Stian Haugen
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Organisasjon

Bruker- og pårørendeorganisasjoner, brukerstyrte sentre

ACTIS

ADHD Norge

A-larm

ANANKE

Angstringen

Anonyme alkoholikere (AA)

Anonyme narkomane (NA)

AURORA

Autismeforening

BAR - Barn av rusmisbrukere

Bikuben

Bipolarforeningen

Forandringsfabrikken

Forandringsfabrikken

Foreningen for human narkotikapolitikk

Frelsesarmeen

Hvite Ørn

Landsforbundet Mot Stoffmisbruk (LMS)

Landsforeningen for Barnevernsbarna

Landsforeningen for pårørende innen psykisk helse (LPP)

Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)

LEVE - Landsforeningen for etterlatte etter selvmord

LFSS - Landsforeningen for forebygging av selvskading og selvmord

Marborg

Mental Helse

Mental Helse Ungdom

NKS Veiledningssenter for pårørende

NKS veiledningssenteret, Midt-Norge

NKS veiledningssenteret, Nord-Norge

NKS veiledningssenteret, Sør-Norge

NKS veiledningssenteret, Vest-Norge

NKS veiledningssenteret, Øst-Norge

Norsk Tourette Forening

Offer til Kriger

PRO-LAR - Nasjonalt forbund for folk i LAR

Pårørendealliansen

Pårørendesenteret i Fredrikstad

Pårørendesenteret i Larvik

Pårørendesenteret i Sandefjord

Pårørendesenteret i Stavanger

Pårørendesentret i Oslo

Retretten

ROM-Agder

Rusmiddelmissbrukernes interesseorganisasjon (RiO)

Rådgivning med spiseforstyrrelse (ROS)

Sagatun Brukertrykte Senter
Selvhjelp Norge
Spiseforstyrrelsesforeningen (SPISFO)
Stiftelsen Wayback Norge
Ung Arena Oslo
Ungdom mot narkotika
Veiledningscenter for pårørende til stoffmisbrukere og innsatte
Voksne for barn
Vårres
WSO - We shall overcome

Stat og kommune

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Barne- ungdoms, - og familiedirektoratet (BUFDIR)
Datatilsynet
Folkehelseinstituttet
HELFO
Kommunenes sentralforbund (KS)
Kriminalomsorgsdirektoratet
Landets frisklivssentraler
Landets fylkesleger
Landets fylkesmenn
Landets kommuner
Landets Pasient- og brukerombud
Politidirektoratet
Statens helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Utdanningsdirektoratet

Helseforetak og behandlingssteder

Alfa Behandlingssenter
Aline spedbarnsenter
Bergfløtt behandlingssenter
Blå Kors Norge
Borgestadklinikken
Evangeliesenteret
Helse Midt RHF
Helse Nord RHF
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Incita
Incognito klinikk
Kirkens bymisjon
Lade behandlingssenter Blå Kors
Landets helseforetak
Origosenteret
Sigma Nord
Stiftelsen P22
Stiftelsen Pinsevennenes evangeliesentre
Tyrilistiftelsen

Fag- og interesseorganisasjoner

Akademikerne

AKAN

Apotekforeningen

Delta

Den norske jordmorforening

Den norske legeforening

Fagforbundet

Fagrådet innen rusfeltet i Norge

Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO)

Funksjonshemmede Fellesorganisasjon (FFO)

Gatejuristen

Landsorganisasjonen i Norge (LO)

Norges farmaceutiske forening

Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening

Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund

Norsk forening for allmenntilleggsmedisin

Norsk forening for barn og unges psykiske helse (NBUP)

Norsk forening for rus- og avhengighetsmedisin

Norsk forum for terapeutiske samfunn

Norsk Psykiatrisk Forening

Norsk psykologforening

Norsk sykepleierforbund

Norske sykehusfarmasøytters forening

Rådet for psykisk helse

Samarbeidsforum for norske kollektiv

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Kompetansemiljø og råd

Barneombudet

KBT-Midt Norge

Kompetansesenter rus - Nord

Kompetansesenter rus - region Midt-Norge

Kompetansesenter rus - region Oslo

Kompetansesenter rus - region sør

Kompetansesenter rus - region Vest Bergen

Kompetansesenter rus - region Vest Stavanger

Kompetansesenter rus - region Øst

KorFor

Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

NAPHA

Nasjonalt kompetansetjeneste TSB

Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse

Nasjonalt kompetansetjeneste ROP

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

NKVTS

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

RBUP Midt-Norge

RBUP Øst og Sør

RKBU Midt-Norge
RKBU Nord
RKBU Vest
Rokkansenteret
RVTS Midt
RVTS Nord
RVTS Vest
RVTS Øst og Sør
Rådet for psykisk helse
Senter for rus- og avhengighetsforskning, UiO (SERAF)
SINTEF Helse
Spedbarnsnettverket
TIPS - Stavanger
TIPS - Sør-Øst
Unihelse

Høgskoler og universitet

Høgskolen i Sørøst-Norge
Høgskolen i Innlandet
OsloMet - storbyuniversitetet
Høgskolen i Volda
Høgskolen i Østfold
Høgskulen på Vestlandet
VID Vitenskapelige høgskole
Nord Universitet
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø
Universitetet i Stavanger

Andre

Frelsesarmeen